

Tampereen kaupungin Yhdyskuntalautakunnalle

MUISTUTUS POIKKEAMISPÄÄTÖSESTÄ

Pirkanmaan perinnepoliittinen yhdistys vaatii muutosta Yhdyskuntalautakunnan päätökseen 9.10.2007, jossa puolletaan Laitospesulan purkamista osoitteessa Lääkärintie 1.

Päätöksen perustelut ovat puutteellisia ja osittain virheellisiä.

Poikkeaminen vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista (MRL 172§). Alueen kaavoitus on kesken, joten poikkeaminen on ristiriitainen myös alueen kaavoituksen ja maankäytön suhteen. Poikkeaminen johtaisi Laitospesulan rakennuksen purkamiseen, jota ei voida pitää vaikutukseltaan vähäisenä. Laitospesulaa voidaan pitää rakennussuojelun kannalta merkittävänä kohteena, jolloin poikkeamismenettelyn yhteydessä olisi pitänyt hakea Ympäristökeskuksen lausunto (MRL 173§, viite: Tampereen yliopistollisen keskussairaalan rakennusinventointi 2006, Pirkanmaan maakuntamuseo).

Pirkanmaan perinnepoliittinen yhdistys katsoo, että yhdyskuntalautakunnan lausunto perustuu

- 1) puutteellisiin suunnittelutietoihin
- 2) virheelliseen arvioon purkamisen vaikutuksista sekä
- 3) puutteellisiin selvityksiin rakennuksen uudiskäytöstä.

1. PUUTTEELLISET SUUNNITTELUTIEDOT

Yhdyskuntalautakunta toteaa lausunnossaan, että *"poikkeaminen noudattaa alueelle laadittua yleissuunnitelmaa ja näin ollen ei aiheuta haittaa alueen tulevalle kaavoitukselle"*. Lisäksi todetaan, että *"TAYS:in alueella on käynnissä laajempi asemakaavojen tarkastelu, jossa kyseistä aluetta tarkastellaan kokonaisuutena."*

Lausunnossa viitataan TAYS:n alueen uuteen yleissuunnitelmaan. Tämä suunnitelma on toistaiseksi vain luonnos. Yleissuunnitelma ei huomioi alueella tehtyä rakennusinventointia. Keskenolevia ja puutteellista yleissuunnitelmaa ei voida pitää alueen rakentumista ohjaavana asiakirjana. Yleissuunnitelmassa on esitetty myös läheinen kerrostalo poistettavaksi (rakennustunnus Y), joka samoin on rakennustaiteellisesti merkittävä kohde. Yleissuunnitelma tulisi laatia uudestaan riittävällä huolellisuudella.

Lautakunta toteaa, että *"TAYS on määritelty Tampereen kantakaupungin rakennuskulttuurijulkaisussa kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäväksi kohteeksi kaupunkikuvallisten ja rakennustaiteellisten ominaisuuksiensa vuoksi. Kysymyksessä olevaa laitospesularakennusta ei kohteen tarkemmassa erittelyssä mainita."*

Tämä yhdyskuntalautakunnan lausunto perustuu puutteelliseen arvioon laitospesularakennuksen kulttuurihistoriallisesta merkityksestä. Laitospesulaa ei tosin mainita erillisenä rakennuksena, mutta se kuuluu olennaisesti aluekokonaisuuteen. Lisäksi Pirkanmaan maakuntamuseon vuonna 2006 tekemää rakennusinventointia ei ole huomioitu päätöksenteossa. Yhdyskuntalautakunnan lausunnossa viitataan

Kantakaupungin rakennuskulttuuri -julkaisuun ja käytetään sitä perusteluna, mutta ajantasaisempi ja tarkempi rakennusinventointi on jätetty huomioimatta. Laitospesula kuitenkin yksilöidään inventoinnissa arkkitehtonisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokkaaksi.

Koska yhdyskuntalautakunta ei ota huomioon tehtyä inventointia, se arvioi myös virheellisesti, että *"aikakautensa edustajana Laitospesularakennus ei myöskään ole ainutlaatuinen Tampereella."*

Laitospesula kuitenkin on ainutlaatuinen tuotantorakennusten edustaja Tampereella. Laitospesulassa on poikkeuksellisen upeita betonirakenteita: kattoikkunat, pitkät kattopalkit, kaarevat betoniset kattopinnat, joita pitkin valo laskeutuu keskihalliin. Muuten rakennuksen voidaan katsoa olevan tyypillinen aikakautensa edustaja (nauhaikkunat, muut betonirakenteet). Edustavana arkkitehtonisena kohteena Laitospesulalla on merkitystä myös maakunnallisesti.

Yhdyskuntalautakunnan lausunnossa todetaan, että *"Ensimmäinen vaihe valmistui käyttöön 1962, jolloin sairaala aloitti toimintansa. Laitospesula valmistui kuitenkin vasta 1967 ja sijaitsee kaupunkikuvallisesti ns. kantasairaalaan nähden erillään, varsinkin kun alueelta on purettu henkilökunnan asunnoiksi aikanaan rakennettu rivitaloalue. Laitospesularakennusta lukuun ottamatta alueelle jää jäljelle vielä merkittävä määrä sairaalan toiminnallisesta historiasta kertovaa rakennuskantaa, joka voidaan ymmärtää kokonaisuudeksi."*

Yhdyskuntalautakunta päättelee virheellisesti, ettei Laitospesula kuulu alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävään ensimmäisen rakennusvaiheen muodostamaan kokonaisuuteen. Laitospesulan valmistumisajankohta ei kuitenkaan ole peruste väheksyä rakennuksen arvoa, sillä laajan sairaala-alueen koko rakennuskanta ei ole voinut valmistua samanaikaisesti. Laitospesula liittyy kuitenkin arkkitehtuuriltaan ja kaupunkikuvallisesti olennaisesti alkuperäiseen kokonaisuuteen. Myöskään jo toteutetut purkutoimet eli asuinalueen purkamisen ei saa olla peruste Laitospesulan purkamiselle.

Kaiken kaikkiaan rakennuksen arkkitehtuuri on merkittävin säilyttämistä puoltava seikka. Alueella toteutettu uudisrakentaminen ei liity alueen alkuperäiseen arkkitehtuuriin yhtä hyvin kuin nykyinen Laitospesula, joten purkamisen heikentäisi sairaala-alueen kaupunkikuvallisia arvoja.

2. VIRHEELLINEN ARVIO HANKKEEN VAIKUTUKSISTA

Yhdyskuntalautakunnan lausunnossa tulkitaan virheellisesti, että *"hankkeen keskeiset vaikutukset ovat myönteisiä yhdyskuntarakenteen eheytyessä"*.

Kuitenkin ympäristöä voidaan eheyttää paitsi uudisrakentamisella myös säilyttämällä nykyistä rakennuskantaa. Eheyttäminen ei vaadi purkamista. Lisäksi, tässä tapauksessa, koska uudisrakentaminen tapahtuisi samalla paikalla, ei eheytymistä edes tosiasiaassa tapahtuisi.

Lisäksi lausunnossa todetaan, että *"TAYS: n alueen kaupunkiseudulliset kehitystarpeet ja yleinen merkitys huomioiden Laitospesularakennuksen purkamisen ei voida katsoa merkitsevän MRL 118 §:ssä mainittujen historiallisten ja rakennustaiteellisten arvojen hävittämistä."*

Alueella tehdyn rakennusinventoinnin nojalla Laitospesulan purkaminen merkitsisi juuri lain tarkoittamaa rakennustaiteellisten arvojen hävittämistä. Sairaala-alueen kehitys ei esty vaikka Laitospesula säilytettäisiin. Alueen kehittäminen on mahdollista myös nykyinen rakennuskanta huomioiden.

3. PUUTTEELLINEN ARVIO RAKENNUKSEN UUDISKÄYTÖSTÄ

Yhdyskuntalautakunnan lausunnossa todetaan, että *"Rakentaminen edellyttää tontilla olevan nykyisen laitospesularakennuksen ja siihen liittyvien rakenteiden purkamista."* Perusteena tälle esitetään, että *"rakennus on suunniteltu laitospesulatoimintaa varten. Pesulatoiminta sairaala-alueella on siirretty muihin tiloihin ja tontti on varikkokäytössä. Rakennuksen muuttaminen uuteen kirjasto- ja opetustoimintakäyttöön ei ole hankkeen toimijoiden mukaan toiminnallisesti tai taloudellisesti perusteltua. Rakennuksen tilat eivät sovellu uuteen käyttötarkoitukseen."*

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri on tutkinut purkamisen kustannukset, mutta ei ole tehnyt selvitystä rakennuksen uudiskäytöstä kirjastona. Laitospesulan laaja rakennusrunko sallisi sellaisenaan kirjaston sijoittamisen tiloihin. Rakennuksen keskirungossa on runsaasti luonnonvaloa suurten kattoikkunoiden ansiosta, joten se toimisi varsin hyvin kirjastokäytössä. Rakennuksen laajuuskin sopisi suunniteltuun käyttöön, koska uudisrakentamisen määrä vastaa Laitospesulan tilojen kokoa. Lääketieteen ja hoitotieteenlaitoksen sekä terveystieteiden kirjaston rakentaminen ei siten mitenkään voi edellyttää Laitospesulan purkamista. Rakennuksen uudelleenkäyttöä kirjastona tulisi pitää ensisijaisena vaihtoehtona.

Pirkanmaan Perinnepoliittinen Yhdistys ry.

puolesta

Ville Vuolanto, puheenjohtaja

ville.vuolanto@uta.fi

03-3551 6535 (työ)

Veisunkuja 5 b 6

33820 Tampere